Saber proti Norsku, rozsudek ze dne 17. 12. 2020

Stěžovatel: Saber

Žalovaný stát: Norsko

Číslo stížnosti: 459/18

Datum: 17.12.2020

Článek Úmluvy: čl. 8

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: advokát, důvěrnost komunikace advokáta a klienta, respektování korespondence/tajemství listovní a jiných záznamů a zpráv, respektování soukromého života

Český právní řád: čl.13 Listiny základních práv a svobod
§ 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii
§ 79c, 88 a § 158d zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád

Významnost: 2

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 4/2021
Saber proti Norsku, rozsudek ze dne 17. 12. 2020

Autorský komentář:

Předkládané rozhodnutí ESLP je zajímavé zejména vzhledem k tomu, že se jednalo o zajištění věci, konkrétně mobilního telefonu pro potřeby trestního řízení u poškozeného, který měl být obětí připravovaného trestného činu vraždy, a poté, co byla učiněna jeho zrcadlová kopie, byl poškozenému vrácen. Podstata řešeného problému spočívala v tom, že tento poškozený si v době jeho zajištění uvědomil, že v něm má zachycenou komunikaci se svým obhájcem v jeho vlastní trestní věci, kde byl podezřelým, a že ta podléhá advokátnímu tajemství a měla by být vyloučena z vyšetřovacího spisu. Rovněž bylo významné, jak norské justiční orgány k řešení tohoto problému přistoupily, neboť je patrné, že ve smyslu již Soudem vysloveného názoru (například ve věci Laurent proti Francii, stížnost č. 28798/13, § 36), nebylo sporu o tom, že prohlídka stěžovatelova chytrého telefonu a jeho zrcadlové zkopírování znamenaly zásah do jeho práva garantovaného čl. 8 odst. 1 Úmluvy. Rovněž se zřetelem na čl. 8 odst. 2 Úmluvy Soud připustil, že, pokud byl uvedený zásah proveden, měl formální právní základ v ustanovení o prohlídkách v norském trestního řádu. Podstatné však bylo, zda dotyčný zákon měl dostatečnou kvalitu, aby bylo zajištěno, že během vyšetřování a zajišťování informací nedošlo k ohrožení advokátního tajemství, protože vnitrostátní právo musí být ve svých podmínkách dostatečně jasné, aby poskytlo občanům adekvátní informace o okolnostech a podmínkách, za nichž jsou orgány veřejné moci oprávněny uchýlit se k jakýmkoli

takovým opatřením (viz body 48 až 50.).

Projednávaná věc je zajímavá zejména proto, že zásadní skutečností, která vedla k rozhodnutí Soudu o porušení čl. 8 Úmluvy, nespočívala v tom, že bylo porušeno advokátní tajemství v rámci postupu při zajištění telefonu stěžovatele, ale v tom, zda postup orgánů při řešení tohoto problému byl z hlediska stávající norské právní úpravy pro stěžovatele předvídatelný a zda konkrétní právní úprava zjišťovala dostatečné záruky, pokud nebylo z této právní úpravy jasně seznatelné, kdo je oprávněn o vytřídění informací týkajících se komunikace stěžovatele a jeho obhájce rozhodnout (zda policie nebo konkrétní soud). Přičemž bylo zřejmé, že ani rozhodnutí Nejvyššího soudu (vydané v jiné věci a dotýkající se odlišné problematiky) nemohlo tuto nejasnost odstranit a příslušnost konkrétního orgánu upřesnit. Podstatná byla nejasnost právního rámce a nedostatku procesních záruk konkrétně souvisejících s ochranou advokátního tajemství, která nesplnila požadavky vyplývající z kritéria, že zásah musí být v souladu se zákonem ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy.

Uvedené rozhodnutí může vést k otázce, zda s ohledem na výše uvedené skutečnosti by se vnitrostátní právní úprava vměstnala do požadovaného právního rámce procesních záruk konkrétně upravujících zachování advokátního tajemství upraveného v § 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v případě nutnosti selekce dat umístěných v mobilním telefonu zajištěném osobě v postavení poškozeného ve vztahu k jiné trestní věci. Dosavadní soudní praxe se vztahovala k zajištění listiny při domovní prohlídce sídla advokáta (srov. rozhodnutí č. 35/2015 Sb. rozh. tr. v návaznosti na § 85b odst. 1 tr. ř., k tomu srov. i nález Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 2007/2020, okrajově též nález ze dne 3. 8. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1556/2010). Na postup posuzovaný Soudem v předmětném rozhodnutí by zřejmě dopadalo ustanovení o zajištění movité věci podle § 79c tr. ř., které však neobsahuje řešení toho, jakým způsobem se má postupovat při odnětí mobilního telefonu s daty, na nichž jsou zaznamenány údaje o komunikaci mezi klientem a obhájcem. Význam zde má rovněž ustanovení § 88 odst. 1 tr. ř. (i když se výslovně posuzované problematiky netýká), podle něhož provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřípustné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti dověděl, nijak nepoužít. Protokol o zničení záznamu založí do spisu. Obdobně je podle § 158d odst. 1 tr. ř. policejní orgán povinen odstranit utajovaným způsobem získané informace obsahující rozhovor mezi obviněným a jeho obhájcem. K tomu je vhodné dodat, že k vyhodnocení a posouzení obsahu dat v mobilním telefonu se obvykle, podle předmětu řízení, přibírá znalec, který podává odborné stanovisko (srov. § 105 tr. ř., přiměřeně též nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2019, sp. zn. IV. ÚS 3142/2019).

(JUDr. Milada Šámalová)

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel byl možnou obětí údajného zločinu, tedy „poškozenou stranou“, u níž v souvislosti s vyšetřováním trestní věci proti dvěma osobám jako pachatelům, mimo jiné kvůli spiknutí s cílem stěžovatele zavraždit, byl ve smyslu používaném vnitrostátním trestním procesním právem zajištěn policií dne 23. 11. 2015 jeho chytrý telefon. Byla pořízena zrcadlová kopie telefonu, protože policie jej chtěla prozkoumat, aby osvětlila možné konflikty mezi podezřelými a stěžovatelem. Telefon byl poté vrácen stěžovateli. Když byl telefon zajištěn, stěžovatel uvedl, že obsahoval jeho korespondenci se dvěma obhájci, kteří ho obhajovali v jiné trestní věci, ve které byl sám podezřelým. Z těchto důvodů existovala možnost, že část obsahu zkopírovaného telefonu bude vyňata ze zajištění podle § 204 a 119 norského trestního řádu. Dne 4. 1. 2016 se orgán činný v trestním řízení rozhodl odeslat kopii telefonu Městskému soudu v Oslu podle postupu stanoveného v § 205 norského trestního řádu, k prošetření, které informace podléhají advokátnímu tajemství. Státní zastupitelství současně prohlásilo, že upustilo od zajištění těch částí materiálu, které obsahovaly korespondenci s oběma

výše uvedenými obhájci nebo s druhým obhájcem, který pomáhal stěžovateli v jeho roli poškozené osoby v případě spiknutí s cílem vraždit.

V průběhu řízení o věci spiknutí s cílem vraždit obhájci podezřelých i stěžovatele dostali příležitost podat vysvětlení. Právní zástupce stěžovatele uvedl, že zrcadlová kopie mobilního telefonu obsahovala také důvěrnou korespondenci s jinými právníky. V dopise ze dne 5. 4. 2016 Městský soud v Oslu vymezil klíčová slova, která navrhl použít při prověřování zrcadlové kopie telefonu, aby se vytřídily údaje podléhající advokátnímu tajemství. Městský soud současně navrhl, aby mu pomohl technický expert policie v Oslu a zdůraznil, že technický expert by neměl být zapojen do vyšetřování stěžovatele a měl by podepsat prohlášení o mlčenlivosti. S uvedeným postupem právní zástupkyně stěžovatele nesouhlasila, a proto chtěl městský soud zajistit technickou asistenci externí osoby. Dopisy ze dne 30. 8. a 2. 9. 2016 vznesl orgán činný v trestním řízení námitky proti zapojení externí asistence, protože se obával, že by to mohlo vést ke zničení důkazů. V replice ze dne 29. 9. 2016 právní zástupce stěžovatele jako poškozeného uvedl, že pokus Městského soudu vyhledat pomoc při prověřování kopie telefonu u policistů by byl v rozporu s čl. 8 Úmluvy.

Podáním ze dne 20. 1. 2017 Městskému soudu v Oslu se orgán činný v trestním řízení odvolal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 1. 2017 vydané v nesouvisející věci. Na základě tohoto rozhodnutí orgán činný v trestním řízení požadoval vrácení zrcadlové kopie telefonu, aby ji mohl sám prověřit a posoudit, které části budou osvobozeny od zajištění. Dopisem ze dne 10. 2. 2017 vznesl obhájce stěžovatele námitky proti postupu navrhovanému orgánem činným v trestním řízení, protože měl za to, že uvedený postup přísluší městskému soudu. Dne 6. 3. 2017 Městský soud v Oslu odmítl svou příslušnost k takovému přezkumu.

Stěžovatel se proti rozhodnutí městského soudu odvolal k Vrchnímu soudu v Borgartingu. Rovněž požadoval odklad výkonu rozhodnutí městského soudu, dokud nebude vyřízeno odvolání. Druhý požadavek městský soud zamítl. Vrchní soud odvolání stěžovatele, a to opět s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 1. 2017, jednomyslně zamítl.

Dne 25. 6. 2017 se stěžovatel proti rozhodnutí Vrchního soudu odvolal k Nejvyššímu soudu a požádal o pozastavení výkonu rozhodnutí vrchního soudu do vyřízení odvolání. Druhý požadavek městský soud zamítl. Dne 30. 6. 2017 výbor pro odvolání Nejvyššího soudu v souhrnném rozhodnutí jednomyslně dospěl k závěru, že odvolání proti rozhodnutí Vrchního soudu zjevně nemá vyhlídky na úspěch, a proto jej zamítl. Zrcadlová kopie telefonu byla poté vrácena policii k prověření. Toto pátrání pak provedla sama policie, bez jakékoli kontroly soudu. Postup byl popsán ve zprávě policisty E. S. R. ze dne 9. 11. 2017. Ve zprávě bylo mimo jiné uvedeno: „Zajištění bylo předmětem soudního řízení, protože stěžovatel tvrdil, že v telefonu existují datové položky osvobozené od zajištění, včetně právní korespondence s jeho obhájcem, advokátem [O. S.] a advokátem [P. D.]. Kromě toho byla 30. 9. 2015 advokátka [S. E.] jmenována poradkyní stěžovatele jako poškozené strany a také se ukázalo, že s ní probíhá korespondence prostřednictvím stěžovatelova telefonu. Na základě rozhodnutí soudu bylo po konzultaci s [L. P.], který je odpovědný za stíhání, rozhodnuto, že korespondence s výše uvedenými advokáty a advokátními kancelářemi bude odstraněna ze zrcadlové kopie obsahu telefonu, který má prověřit policie. Bylo také rozhodnuto, že pokud vyšetřování odhalí kontakt, který nebyl zachycen, nebude zkoumán.“ Zpráva navíc uvedla, že odfiltrování korespondence provedla policistka A. K. ze složky digitální policie a upřesnila metody, které k tomuto účelu použila.

Strany neinformovaly Soud o tom, že by bylo vedeno další řízení, které by zahrnovalo údaje z chytrého telefonu stěžovatele, ani řízení ve věci, v níž byl stěžovatel poškozenou stranou. Trestní řízení proti stěžovateli skončilo jeho zproštěním obžaloby dne 11. 3. 2019.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. TVRZENÉ PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

41. Stěžovatel namítal, že umožnění policii provést úvodní prohlídku jeho chytrého telefonu za účelem odfiltrování údajů, které by mohly být osvobozeny od zajištění v důsledku advokátního tajemství, znamenalo porušení čl. 8 Úmluvy, který zní:

„1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných."

A. VYJÁDŘENÍ STRAN

42. Vláda připustila, že prověřování a zajištění stěžovatelova chytrého telefonu znamenalo zásah do jeho práva na respektování korespondence podle čl. 8 Úmluvy.

43. Pokud jde o to, zda byl zásah v souladu se zákonem, vláda tvrdila, že prověřování a zajištění měly formální základ v norském trestním řádu, a že právo bylo stěžovateli přístupné a předvídatelné. Příslušná ustanovení trestního řádu byla formulována dostatečně přesně. Přestože příslušné právní předpisy nebyly použity, jak tomu bylo v tomto případě, až do rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 1. 2017, postupy popsané v tomto rozhodnutí neodporovaly dřívějším rozhodnutím Nejvyššího soudu. Právní výklad se vyvíjel prostřednictvím judikatury a bylo nezbytné, aby vnitrostátní soudy mohly takový vývoj usnadnit, aby bylo zajištěno správné použití práva na případy, které se příslušnými právními předpisy konkrétně nezabývají. To platilo zejména v případě, jako je tento, kde se legislativa nezabývala danou otázkou z důvodu technologického vývoje, který zákonodárci nepředvídali.

44. Vláda dále tvrdila, že prověřování a zajištění stěžovatelova chytrého telefonu sledovaly legitimní cíl prevence nekázně a kriminality, a byly nezbytnými k získání důkazů při vyšetřování trestného činu, v němž byl stěžovatel poškozenou stranou. Rovněž uvedla, že trestní řád obsahuje přiměřené a účinné záruky proti zneužití, pokud jde o rozhodnutí o prohlídce prostor a zajištění věcí. Předběžné filtrování a vymazání údajů advokátního tajemství provedl policista, který se nepodílel na vyšetřování tohoto případu.

45. Stěžovatel tvrdil, že rozhodnutí Nejvyššího soudu v projednávané věci představuje odklon od zavedené praxe, pokud jde o filtrování údajů podléhajících advokátnímu tajemství, takže nemohl v rozumné míře předvídat důsledky; ani mu nebylo přístupné právo.

46. Stěžovatel dále tvrdil, že napadené opatření nebylo v demokratické společnosti nezbytné, protože příslušné právní předpisy a praxe neposkytly stěžovateli přiměřené a účinné záruky proti jejich zneužití. Stěžovatel tvrdil, že se případ netýká soudního povolení před zajištěním věci, ale postupu při zajištění některých údajů částečně tvořených informacemi osvobozenými od zajištění a způsobu, jak tyto informace odfiltrovat.

B. Přijatelnost

47. Soud konstatuje, že tato stížnost není ani zjevně neopodstatněná, ani nepřijatelná z jiných důvodů uvedených v čl. 35 Úmluvy. Proto musí být prohlášena za přijatelnou.

Hodnocení Soudu

48. Soud hned na úvod poznamenává, že mezi stranami není sporu o tom, že prohlídka stěžovatelova chytrého telefonu a/nebo jeho zrcadlové zkopírování znamenaly zásah do jeho práva na respektování jeho korespondence podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy, a shledává, že to nelze zpochybnit (viz například, mutatis mutandis, Laurent proti Francii, stížnost č. 28798/13, 24. 5. 2018, § 36). Soud navíc poznamenává, že v příslušném řízení bylo vyšetřování provedeno vůči stěžovateli v postavení poškozeného.

49. Pokud jde o otázku, zda byl zásah v souladu s právem podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy, Soud poznamenává, že rozhodnutí týkající se vyšetřování jako takového a v konečném důsledku i zajištění údajů z chytrého telefonu stěžovatele, měly formální právní základ, konkrétně v ustanovení o prohlídkách v hlavě 15 a ustanovení o zajištění věci v hlavě 16 norského trestního řádu. Vzhledem k tomu, že bylo prokázáno, že přístup ke korespondenci mezi stěžovatelem a jeho obhájci bylo prostřednictvím zrcadlové kopie jeho chytrého telefonu možné získat, tak podstatou věci bylo, zda dotyčný zákon měl dostatečnou kvalitu a zda byla zajištěna dostatečná ochranná opatření k tomu, aby nebylo během vyšetřování a zajišťování informací ohroženo advokátní tajemství.

50. V této souvislosti Soud připomíná, že čl. 8 odst. 2 Úmluvy vyžaduje, aby dotčené právo bylo „slučitelné s právním státem“. V souvislosti s prohlídkami prostor a zajištěním věcí musí vnitrostátní právo poskytnout určitou ochranu jednotlivce před svévolným zasahováním do práv podle čl. 8. Vnitrostátní právo tedy musí být dostatečně jasně vymezeno, aby poskytlo občanům adekvátní informace o okolnostech a podmínkách, za nichž jsou orgány veřejné moci oprávněny uchýlit se k jakýmkoli takovým opatřením. Vyšetřování a zajišťování věcí navíc představují vážný zásah do soukromého života, domova a korespondence, a proto musí vycházet ze „zákona“, který je mimořádně přesný. Je nezbytné mít k těmto institutům jasná a podrobná pravidla (viz Sallinen a ostatní proti Finsku, stížnost č. 50882/99, 27. 9. 2005, § 82 a 90).

51. Soud dále uznal důležitost konkrétních procesních záruk, pokud jde o ochranu důvěrnosti informací předávaných mezi advokáty a jejich klienty a advokátního tajemství (viz mimo jiné rozsudek Sommer proti Německu, stížnost č. 73607/13, 27. 4. 2017, § 56; a Michaud proti Francii, stížnost č. 12323/11, § 130, ESLP 2012). Zdůraznil, že advokátní tajemství je základem důvěryhodného vztahu mezi advokátem a jeho klientem a že zachování advokátního tajemství je zejména důsledkem práva klienta nevypovídat, což předpokládá, že úřady se musí snažit dokázat projednávaný případ, aniž by se uchýlily k důkazům získaným způsoby donucování nebo útlaku na vzdor vůli „obviněné osoby“ (viz například André a ostatní proti Francii, stížnost č. 18603/03, 24. 7. 2008, § 41). Soud však ve své judikatuře rozlišoval mezi otázkou, zda byl porušen čl. 8, pokud jde o vyšetřovací opatření, a otázkou možných důsledků zjištění učiněných v tomto smyslu na práva zaručená podle čl. 6 [viz například Dragos Ioan Rusu proti Rumunsku, stížnost č. 22767/08, 31. 10. 2017, § 52; a Dumitru Popescu proti Rumunsku (č. 2), stížnost č. 71525/01, 26. 4. 2007, § 106, s dalšími odkazy]. Soud navíc zdůraznil, že je zásadně v obecném zájmu, aby každá osoba, která si přeje poradit se s právníkem, měla možnost tak učinit za podmínek, které upřednostňují úplnou a neomezenou diskusi, a že z tohoto důvodu je vztah advokát-klient privilegovaný. Tuto úvahu však neomezil pouze na záležitosti týkající se probíhajících soudních sporů a zdůraznil, že ať už v rámci pomoci při občanských nebo trestních soudních sporech, nebo v souvislosti s hledáním obecné právní rady mohou jednotlivci, kteří konzultují svůj případ s právníkem, důvodně očekávat, že jejich sdělení je soukromé a důvěrné [viz například Altay proti Turecku (č. 2), stížnost č. 11236/06, 9. 4. 2019, § 49-51, a odkazy v něm uvedené].

52. Ve vztahu k okolnostem projednávané věci Soud nejprve poznamenává, že bylo dohodnuto, že zrcadlová kopie chytrého telefonu stěžovatele obsahovala korespondenci mezi ním a jeho obhájci. Rovněž uvádí, že norský trestní řád neobsahoval žádná výslovná ustanovení původně navržená tak, aby předepisovala postup pro takové situace, ve kterých by mohlo být v sázce advokátní tajemství. Mezi policií a stěžovatelem však existovala počáteční společná komunikace, aby bylo zajištěno, že

advokátní tajemství nebude ohroženo, k čemuž musely být údaje ze zrcadlové kopie telefonu vytříděny městským soudem a veškerá data obsahující advokátní tajemství odstraněna, než bude moci policie prohledat zbytek. Právním základem tohoto postupu byla analogická aplikace § 205 odst. 3 norského trestního řádu. Zdá se, že městský soud tento názor sdílel a postupoval podle něj, aby bylo možné provést filtrování informací. Při absenci jakýchkoli výslovných a konkrétních pravidel však v této věci došlo k následnému nesouhlasu ohledně toho, jak by městský soud mohl věc prakticky řešit, včetně toho, zda by mohl požádat o pomoc policejní orgán.

53. Poté, co městský soud přistoupil k třídění údajů obsahujících advokátní tajemství v případě stěžovatele, Nejvyšší soud rozhodl ve zcela nesouvisející věci, ve které stěžovatel nehrál žádnou roli, což naznačovalo, že to byla – na rozdíl od předpokladů stěžovatele, policie a městského soudu – ve skutečnosti samotná policie, která by měla filtrovat data, zdánlivě proto, že Nejvyšší soud shledal, že je vhodnější jiná právní analogie než ta, která byla do té doby považovaná za správnou v daném případě, konkrétně aplikace obdobných postupů týkajících se údajů o sledování osob. Městský soud po získání názorů osob zapojených do stěžovatelova případu ohledně tohoto nového rozhodnutí dospěl k závěru, že vzhledem k novým pokynům Nejvyššího soudu by měl upustit od postupu filtrování dat a zaslat kopii mobilního telefonu zpět policii. Poté ji sama policie prověřila, jak je popsáno ve zprávě ze dne 9. 11. 2017.

54. S ohledem na výše uvedená vyjádření nepovažuje Soud v projednávané věci za nutné zkoumat, zda a za jakých okolností mají hájitelné nároky na advokátní tajemství v souvislosti s konkrétními nosiči dat za následek, že musí být zaslány soudu nebo jiné třetí straně – straně nezávislé na policii a trestním stíhání, aby byly všechny údaje pokryté advokátním tajemstvím vymazány dříve, než může orgán činný v trestním řízení pokračovat v prověřování datových nosičů. V tomto případě stačí, aby Soud učinil následující vyjádření.

55. Zaprvé, Soud bere na vědomí okolnost, že řízení týkající se filtrování dat obsahujících advokátních tajemství v případech, jako je tento, již od počátku postrádalo jasný základ v trestním řádu, což bylo důvodem sporů, jako je ten, jenž následoval po rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 1. 2017. Zadruhé, skutečná forma řízení byla pro stěžovatele stěží předvídatelná – bez ohledu na to, že mu bylo dovoleno vznést námitky – vzhledem k tomu, že bylo účinně reorganizováno poté, co bylo vydáno zmíněné rozhodnutí. Za třetí, a co je nejdůležitější, Soud shledává, že vláda nevyvrátila stěžovatelovo tvrzení, že po zjištění Nejvyššího soudu v jeho rozhodnutí ze dne 16. 1. 2017, že policie by měla sama prozkoumat nosiče dat v případech, jako je tento, by rozhodnutí aplikovat tento pokyn na probíhající případ stěžovatele, který byl rozhodnut na základě rozhodnutí, jež nabylo právní moci dne 30. 6. 2017, znamenalo, že neexistovaly žádné jasné a konkrétní procesní záruky, které by bránily kompromitaci advokátního tajemství při vyhledávání dat z kopie mobilního telefonu stěžovatele. Soud nevymezil žádné pokyny, jak by policie měla plnit úkol filtrování dat obsahujících advokátní tajemství, kromě toho, že uvedl, že o hledaných slovech by mělo být rozhodnuto po konzultaci s právním zástupcem; přestože nárok vznesený na ochranu advokátního tajemství v projednávaném případě byl jako takový nesporně platný, zrcadlová kopie telefonu byla ve skutečnosti vrácena policii k přezkoumání, aniž by k tomuto účelu bylo zavedeno praktické procedurální schéma. Pokud jde o zprávu ze dne 9. 11. 2017, ta popisovala vymazání údajů v případě stěžovatele, ale nepopisovala jasný základ ani formu postupu při této činnosti.

56. V této souvislosti Soud zdůrazňuje, že poznamenal, že vláda skutečně poukázala na zavedené procesní záruky týkající se prohlídek prostor a zajištění věcí obecně; obavou Soudu je však nedostatek zavedeného právního rámce pro ochranu advokátního tajemství v případech, jako je tento. K tomuto bodu Soud mimochodem uvádí, že Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 16. 1. 2017 in fine rovněž poukázal na nedostatek ustanovení vhodných pro situace, kdy jsou data obsahující advokátní tajemství součástí digitálně uložených údajů, a uvedl, že by bylo přirozené regulovat přesný problém, který v daném případě vyvstal, formálními ustanoveními zákona. Soud

tedy konstatuje, že problém, který v tomto případě vyvstal, nebyl jako takový důsledkem zjištění Nejvyššího soudu v této věci, ale spíše měl svůj původ v nedostatečné regulaci, na niž tento soud poukázal.

57. Ačkoli v případě stěžovatele žádná taková úprava neexistovala, Soud nemá žádný důvod k tomu, aby rozhodl, zda advokátní tajemství bylo v jeho případě skutečně ohroženo, neboť ani stěžovatel netvrdil, že tomu tak bylo. Podle názoru Soudu však nedostatečná předvídatelnost v projednávané věci z důvodu nejasnosti právního rámce a nedostatku procesních záruk konkrétně souvisejících s ochranou advokátního tajemství nesplnila požadavky vyplývající z kritéria, že zásah musí být v souladu se zákonem ve smyslu čl. 8 odst. 2 Úmluvy. Poté, co dospěl k tomuto závěru, není nutné, aby Soud přezkoumával dodržení ostatních požadavků podle citovaného ustanovení.

58. S ohledem na výše uvedené Soud konstatuje, že došlo k porušení čl. 8 Úmluvy.

(…)

III. APLIKACE ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

60. Podle čl. 41 Úmluvy:

„Jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Náhrada újmy

61. Stěžovatel požadoval náhradu nemajetkové újmy ve výši stanovené podle uvážení soudu. Nenárokoval peněžitou náhradu škody.

62. Vláda nezpochybnila, že pokud by Soud shledal porušení čl. 8 Úmluvy, mohly by existovat důvody pro přiznání spravedlivého zadostiučinění za nemajetkovou újmu.

63. Vzhledem k relativně technické povaze zjištěného porušení a okolnostem případu má Soud za to, že zjištění porušení samo o sobě představuje dostatečné spravedlivé zadostiučinění za jakoukoli nemajetkovou újmu, která stěžovateli mohla vzniknout.

B. Náklady řízení

64. Stěžovatel rovněž požadoval 101 937,50 norských korun – asi 9 500 eur za náklady vzniklé při řízení před Soudem.

65. Vláda připustila, že stěžovatel by měl mít nárok na náhradu nákladů řízení v případě, že Soud shledá porušení čl. 8 Úmluvy, ale tvrdila, že částka by měla být snížena, protože stěžovatel uznal, že nemá žádný platný nárok podle čl. 6.

66. Soud poznamenává, že stěžovatel požadoval právní pomoc, ale na žádost nepředložil potřebné podklady. Podle judikatury Soudu má stěžovatel nárok na náhradu nákladů a výdajů pouze v rozsahu, v jakém se prokáže, že byly skutečně účelně a nutně vynaloženy, a to v přiměřené míře. V projednávané věci Soud s ohledem na dokumenty, které má k dispozici, na vyjádření účastníků řízení a výše uvedená kritéria považuje za rozumné přiznat částku 7 000 eur jako náhradu za řízení před Soudem plus daň, která může být účtována stěžovateli.

C. Úroková sazba

67. Soud považuje za vhodné, aby výchozí úroková sazba byla založena na sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, ke které by měly být připočteny tři procentní body.

VÝROK

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD:

1. Prohlašuje, většinou, stížnost podle čl. 8 Úmluvy za přijatelnou a zbytek stížnosti za nepřijatelnou;

2. Rozhoduje, šesti hlasy ku jednomu, že došlo k porušení čl. 8 Úmluvy;

3. Rozhoduje, šesti hlasy ku jednomu,

(a) že žalovaný stát má zaplatit stěžovateli, do tří měsíců od data nabytí právní moci rozsudku podle článku 44 odstavce 2 Úmluvy, následující částku, převedenou na měnu žalovaného státu kurzem platným v den vypořádání: 7 000 eur (sedm tisíc eur), a případnou částku daně, jež by mohla být účtována stěžovateli z titulu náhrady nákladů řízení;

(b) že od uplynutí výše uvedené lhůty tří měsíců až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body.

4. Zamítá, jednomyslně, ve zbývající části nárok stěžovatelů na spravedlivé zadostiučinění.

(Zpracovali JUDr. Milada Šámalová, Mgr. Josef Zelinka)